Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LXXVII. — Wydana i rozesłana dnia 30. lipca 1907.

Treść: (№ 169—171.) 169. Obwieszczenie, którem oglasza się przepisy, tyczące się urzędowego badania i uwierzytelniania automatycznej, na torze kolejowym ustawionej wagi, przeznaczonej do odważania naładowanych wózków kolejowych (wózków, wagonetts itp.). — 170. Obwieszczenie, którem oglasza się przepisy tyczące się urzędowego badania i uwierzytelniania t. zw. butyrometrów. — 171. Obwieszczenie, dotyczące urzędowego badania przyrządów mierniczych.

169.

Obwieszczenie Ministerstwa handlu z dnia 20. lipca 1907,

którem ogłasza się przepisy, tyczące się urzędowego badania i uwierzytelniania automatycznej, na torze kolejowym ustawionej wagi, przeznaczonej do odważania naładowanych wózków kolejowych (wózków, wagonetts itp.).

Na zasadzie rozporządzenia Ministerstwa handłu z dnia 23. września 1904, Dz. u. p. Nr. 111., podaje się poniżej do publicznej wiadomości przez c. k. Komisyę główną miar i wag wydane a pod względem opłat przez Ministerstwo handlu zatwierdzone przepisy, tyczące się urzędowego badania i uwierzytelniania automatycznej, na torze kolejowym ustawionej wagi, przeznaczonej do odważania naładowanych wózków kolejowych (wózków, wagonetts itp.).

Przepisy te nabierają mocy obowiązującej z dniem obwieszczenia.

Fort wir.

Przepisy,

tyczące się urzędowego badania i uwierzytelniania automatycznej, na torze kolejowym ustawionej wagi, przeznaczonej do odważania naładowanych wózków kolejowych (wózków, wagonetts itp.).

I. Opis i sposób działania wagi.

Przedstawiona na figurach 1 do 5, poniżej opisana waga automatyczna, różni się nieznacznie tylko od wagi do tego samego celu służącej, która obwieszczeniem Ministerstwa handlu z dnia 24. stycznia 1899, Dz. u. p. Nr. 18., do urzędowego badania i uwierzytelniania dopuszczoną została.

1. Działanie ciężaru naładowanych wózków kolejowych, wjeżdżających na torowisko W, przechodzi za pośrednictwem wieszadeł V (fig. 1 i 4) na ostrza udźwigowe T wagi setnej (fig. 1 i 3).

Dla uuiknięcia wachań na bokach torowiska W umieszczone są na ostrzach i panwiach dwie ruchome podpory R i R_1 (fig. 1).

Łożysko dla osi obrotowej drążka T jest zawieszone zapomocą zawieszadła na drążku X (drążek zwrotnika).

Drążek zwrotnika X jest połączony zapomocą wieszadła y z poruszającą się naokoło stałej osi obrotowej s dźwignią H, na której umieszczony jest ciężarek wyrównawczy G (fig. 1).

2. W odpowiednio silnem wiązaniu A spoczywa swem środkowem ostrzem b nierównoramienna belka wagowa B w kształcie ramy (fig. 1, 2 i 5).

Zapomocą ostrza końcowegó s_1 drążka udźwigowego T i zapomocą drąga g przechodzi ciśnienie ciężaru na jedno ostrze końcowe b_2 belki wagowej B, równocześnie zaś na drugie ostrze końcowe b_4 tej belki wagowej działa obciążenie talerza ciężarkowego m (fig. 1).

Przestrzeń wahadłową belki wagowej B ograniczają kołki zaporowe d i d_1 na wiązaniu wagi umieszczone (fig. 2).

Odtarowanie wagi wykonane być musi przed każdorazowem jej użyciem i odbywa się przez położenie materyału do odtarowania na talerzu ciężarkowym m (fig. 1). W tym celu jednak można także do belki wagowej B przyśrubować ciężarek, który musi być oznaczony głoską " T" lub słowem "Tara".

3. Automatyczny mechanizm odważania uwi doczniony jest na figurach 1 i 5. Pomiędzy ścianami bocznemi belki wagowej B umieszczony jest posuwacz graniasty C (fig. 5) dla odpowiednio długiego nie dającego się zdejmować ciężarka ruchomego D (fig. 2 i 5).

Ciężarek ruchomy opatrzony jest na dolnej powierzchni zębami; zęby te chwyta osadzone odpowiednio na wale E koło zębate F i obracając się, posuwa ciężarek ruchomy (fig. 2 i 5).

Na wale E osadzone jest drugie koło zębate K, w które wchodzi zębiatka Z (fig. 5).

Zębiatka ta służy za ciężar ruchodawczy, który zapomocą koła zębatego K wprawia w ruch wał E a z nim także ciężarek ruchomy D.

W tym celu musi być zębiatka już z góry w odpowiedniej ciężkości sporządzona, albo też w takie urządzenia zaopatrzona, by przez obciążenie ciężarkami otrzymała potrzebny ciężar.

Chyżosć ruchu zębiatki Z reguluje uwidoczniony na figurze $5\,$ koloskiad z hamulcem wahadłowym P.

4. W chwili w której belka wagowa B osiągnie położenie równowagi, dalszy ruch ciężarku ruchomego D ustaje samodzielnie. W tym celu umieszczony jest na wale E trzecie koło zębate M, które chwyta koło zębate N na drugim wale E_1 umieszczone.

Z kołem zębatem N znajduje się w połączeniu koło wyskokowe N_1 (fig. 5).

Gdy belka wagowa B znajduje się w położeniu równowagi, wyskok S na wiązaniu wagi przymocowany, który do tego czasu zatrzymywany był przez umieszczony na belce wagowej t. zw. chwytacz t zaczepia o koło wyskokowe N_1 (fig. 1).

Równocześnie ramię t_1 umieszczone na belce wagowej B strąca ciężar p, który nderza w klamkę r i uwalnia szynę a.

Wskutek działania szyny a, uwalnia się od ramienia c_1 zapomocą drażka c drugi wyskok S_1 i zaczepia również o koło wyskokowe N_1 (fig. 1).

W ten sposób wstrzymuje się obrót wału E_i i połączonego z tymże zapomocą koła zębatego M wału E_1 wskutek czego zastanawia się dalszy ruch ciężarka ruchomego D.

5. Każdorazowe położenie ciężarka ruchomego, względnie przez przesunięcie tegoż odważony nadmiar wagi naładowanego wózka kolejowego ponad przyjętą najmniejszą jego wagę (porów. następny punkt 6) można odczytać na tarczy wskazówkowej z odpowiednio podzielonej i umieszczonej na wale E_1 (fig. 5).

Oprócz tego są jeszcze dwa liczydła na figurach nie uwidocznione.

Jedno z tych liczydel wprawiane w ruch przez ramię f połączone z dyszlem r, w (fig. 1) umożliwia odczytanie liczby uskutecznionych poszczególnych odważeń, względnie liczby wózków kolejowych, kolejno po sobie na wadze odważonych.

Liczydło to musi być opatrzone oznaczeniem "Liczba poszczególnych odważeń".

Drugie liczydło wprawia w ruch koło zębate M_1 umieszczone na wale E i założone na koło zębate M (fig. 5).

Liczydło to wskazuje — dodając — ciężary przekraczające przyjętą najmniejszą wagę (nadmiary ciężarów) poszczególnych kolejno po sobie odważanych wozków kolejowych. Opatrzone być ono musi tak jak i tarcza wskazująca z słowem "kilogramy" albo też oznaczeniem "kg".

Połączenie obu liczydeł z wiązaniem wagi musi się dawać ubezpieczać przez wyciskanie stempli cechowniczych.

6. Zanim odważanie się rozpocznie, należy dla poszczególnych naładowanych wózków kolejowych, które mają być odważane, przyjąć odpowiednią najmniejszą wagę wspólną.

Na talerz ciężarkowy m odtarowanej przedtem wagi nakłada się cechowanymi ciężarkami setną część przyjętej wagi najmniejszej (porównaj punkt 2).

Wagę netto obciążenia wszystkich odważonych wózków kolejowych oblicza się po myśli postanowień punktu 13. na podstawie wskazań liczydeł wspomnianych w poprzedzającym punkcie 5.

7. Wolno jest zaopatrzyć opisaną powyżej wagę w urządzenia (hamulce, zamknięcia toru) uniemożliwiające stoczenie się wózków kolejowych, które mają być ważone przed zarejestrowaniem

wyniku odważenia. Z zamknięciami temi, w stosownej chwili samodzielnie w ruch wprawianemi, mogą być także połączone ramiona semaforu. Jeden ze sposobów urządzania tego rodzaju zamknięć podają figury 1 i 4.

Jeżeli urządzenia takie się znajdują, nie powinny one wywierać wpływu na dokładność wyników ważenia.

8. Waga ta musi w ogóle odpowiadać przepisom o cechowaniu i stemplowaniu wózków kolejowych na węgiel kamienny itp., wydanym obwieszczeniem Ministerstwa handlu z dnia 26. czerwca 1898, Dz. u. p. Nr. 112.

Stosownie do tego ma być na łatwo spostrzegalnem miejscu wagi przynitowana tablica metalowa.

Nity mają być tak urządzone, by dozwalały na wybijanie stempli cechowniczych.

Na tablicy umieścić należy następujący napis: "Waga do wózków obciążonych . . .

aż do . . . . . . kilogramów.

Dokładność zważenia: Pół procentu.

Uważać na odnośne świadectwo sprawdzenia".

Na tej tablicy napisowej podane ma być także nazwisko i miejsce zamieszkania wytwórcy, tudzież numer bieżący fabryczny. Głoski i cyfry tego napisu powinny mieć więcej niż 7 mm wysokości.

- 9. Podany na tablicy numer fabryczny ma być także umieszczony na drążku udźwigowym T, na belce wagowej B i na ciężarku ruchomym D.
- 10. Przy użyciu wagi, gdy wózek kolejowy najedzie na torowisko W, zniża się ono a ciężar wyrównawczy G podnosi się. Równe cześnie zniżają się dyszle O połączone z drążkiem X zwrotnika a z tymi i ramię A_1 .

Umieszczony na ramieniu A_1 gwóźdź n otwiera klamkę r_1 , wskutek czego zębiatka Z staje się wolna i wprawia w sposób w punkcie 3. podany ciężar ruchomy D tak długo w ruch, aź belka B znajdzie się w położeniu równowagi a tem samem odważenie wózka kolejowego zostanie uskutecznione (fig. 1).

W tej chwili ustaje dalszy ruch ciężarka ruchomego, względnie zębiatki. (Porów, przedstawienie w poprzedzających punktach 3. i 4.).

11. Po stoczeniu się zważonego wózka kolejowego z torowiska W zniża się ciężarek wyrównawczy G i podciąga w górę drążek zwrotnika X wraz z dyszlami O.

Wskutek tego podniesie się także i zajmie swe pierwotne polożenie tak ramię A_1 jak i zębiatka Z. Tak samo przez zaczepienie zębiatki Z o koło zębate K wraca w polożenie zera ciężar ruchomy D i tarcza cyfrowa z (fig. 5).

Równocześnie z ramieniem A_1 podniesione zostaną dyszle v, w, w następstwie czego z jednej strony klamka r chwyta szynę a a wyskok S_1 występuje z kola wyskokowego N_1 ; z drugiej zaś strony staje się wolnym drążek L, który następnie przez odpowiednie działanie sprowadza napowrót w pierwotne położenie do ramienia t_1 ciężar p (fig. 1).

- 12. Dla złagodzenia uderzeń powstających przy obciążeniu, względnie zdejmowaniu ciężaru z torowiska W, umieszczone jest przy tych wagach odpowiednie urządzenie hamulcowe Y (fig. 1).
- 13. Po uskutecznieniu pewnych ilości ważeń, ciężar netto materyalu, który był naładowany na wszystkich na wadze odważonych wózkach kolejowych, oblicza się w ten sposób. że do iloczynu z przyjętego minimalnego obciążenia (porów. punkt 6.) i ilości uskutecznionych odważeń dodaje się sumę odważonych nadmiarow wagi a od tej sumy końcowej odejmuje się znany własny ciężar dotyczących odważonych wózków kolejowych.

Daty potrzebne do tego obliczenia, t. j. sumę odważonych nadmiarów wagi i liczbę uskutecznionych poszczególnych odważeń odczytuje się na dotyczących liczydłach (porów. punkt 5.).

Ciężar własny wchodzących w rachubę wózkow kolejowych musi być osobno na należycie ocechowanej wadze stwierdzony

14. Przy wadze na figurach 1 do 5 przedstawionej i powyżej opisanej umieszczone jest automatyczne urządzenie do ważenia pod wiszacemi szynami torowemi kolei wiszacej.

Wolno jednak automatyczne urządzenie wagi umieszczać także ponad szynami kolejowemi.

Takież umieszczanie automatycznego urządzenia wagowego dopuszczalne jest także w tym razie, gdy wagi używa się do kolei z mocno osadzonym torem.

W tym przypadku wolno także jeszcze mechanizm znajdujący się pod pomostem wagowym urządzić tak, jak przy wagach nachyłowych, obwieszczeniem Ministerstwa handlu z dnia 13. lipca 1906, Dz. u. p. Nr. 147., do urzędowego badania i uwierzytelniania dodatkowo dopuszczonych. Tak samo poddawać się będzie urzędowemu postępowaniu także takie wagi, przy których drążek udźwigowy T (fig. 1) zastąpiony został innym dopuszczalnym systemem drążkowym.

II. Urząd cechowniczy, badanie i cechowanie.

15. Urzędowe badanie i cechowanie wyżej opisanej wagi zastrzega się aż do dalszego zarządzenia urzędom cechowniczym w miejscu siedziby inspektoratów cechowniczych. Czynność urzędowa,

na prośbę strony wniesioną w każdym razie do właściwego inspektoratu cechowniczego, może być przedsiębrana albo w lokalu fabrycznym (względnie w warsztacie naprawy) lub też w miejscu, gdzie się wagi używa.

- 16. Przy urzędowem badaniu tych wag należy przestrzegać podanego w instrukcyi postępowania i wagę cechować tylko wtedy, jeżeli:
  - a) średnia wartość z 20 wskazań wagi różni się od wartości rzeczywistej nie więcej jak o pół procent tej wartości i
  - b) jeżeli przy poszczególnem odważeniu wskazanie wagi różni się od wartości rzeczywistej co najwięcej o jeden procent wartości rzeczywistej.
- 17. Ocechowanie uskutecznia się na główkach nitów, lączących wspomnianą w poprzedzającym punkcie 8. tablicę napisową z wiązaniem wagi.

Przy jednym z tych stempli cechowniczych umieścić należy liczbę bieżącą roku.

Nadto znaczki stemplowe umieszcza się na drążku udźwigowym T, na belce B, na ciężarku ruchomym D a w końcu zabezpieczyć należy przez wybicie stempli cechowniczych połączenie obu liczydeł z wiązaniem wagi (porów. punkt 5.).

18. Do każdej wagi urzędowo uwierzytelnionej wygotowuje się świadcetwo sprawdzenia.

Świadectwo to zawiera na pierwszej stronie nazwisko i miejsce zamieszkania wytwórcy, fabryczną liczbę wagi, podanie najmniejszego ciężaru odważanych na wadze naładowanych wózków kolejowych, jakoteż największego nadmiaru ciężaru, który na wadze może być odważony. Oprócz tego zawierać ma pierwsza strona świadectwa sprawdzenia okres czasu jego ważuości, który się na czas 13 miesięcy wymierza i liczy począwszy od dnia wygotowania, jak niemniej i potwierdzenie uiszczonej należytości za ocechowanie.

Na odwrotnej stronie podane jest krótkie pouczenia używanie wagi.

19. W razie gdyby strona świadcetwo sprawdzenia do wagi należące zgubiła lub gdyby się ono zniszczyło, wolno wnieść prośbę o wystawienie duplikatu tegoż i to w tym inspektoracie cechowniczym, w którego okręgu odbyło się urzędowe badanie i uwierzytelnienie wagi.

Do podania na stemplu dołączyć należy wymagany dla każdego duplikatu znaczek stemplowy wartości 2 K a w podaniu podać liczbe fabryczną wagi, jakoteż nazwisko i miejsce zamieszkania wytwórcy.

Za wystawienie duplikatu uiszcza się, jeżeli oryginał świadcctwa sprawdzenia nie przedłożono, kwotę 60 h, jeżeli go zaś przedłożono, kwote 20 h

III. Opłaty za sprawdzenie.

- 20. Za urzędowe badanie i uwierzytelnienie opisanej powyżej wagi uiścić należy:
  - a) taksę zasadniczą . . . . 6 K
- b) dalej za każde 100 kg dopuszczalnego największego obciążenia . . . . . . 5 ";
   ewentualną resztę liczy się za pełną (za 100 kg).
- 21. Za urzędowe badanie bez stemplowania placi się pelną należytość w poprzedzającym punkcie pod a) podaną, tudzież polowę należytości podanej w poprzedzającym punkcie pod b).
- 22. Nadto winna strona postarać się o urządzenia techniczne i inne środki pomocnicze, potrzebne do przeprowadzenia czynności urzędowych, dostarczyć potrzebnych pomocników i pouosić koszta wysłania organu cechowniczego.

IV. Ponowne sprawdzenie.

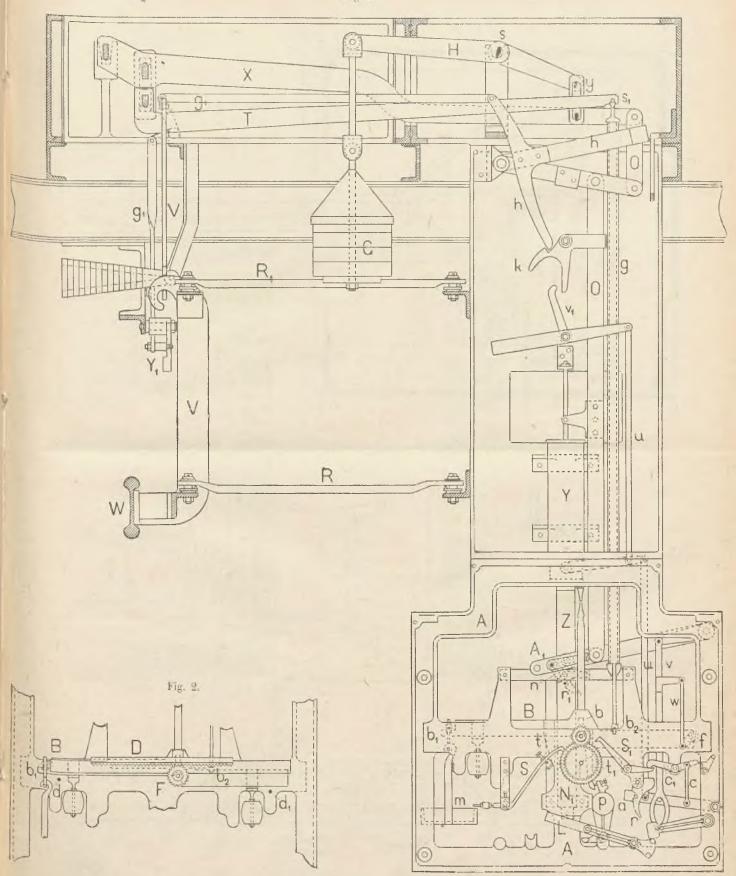
23. Wagi te podlegają ponownemu sprawdzeniu przed upływem okresu czasu ważności należącego do nich świadcetwa sprawdzenia (porów. punkt 18.); tak samo w razie utraty zdolności do użycia.

Przy ponownem sprawdzaniu obowiązują co do granic błędów wartości przepisane dla pierwszego sprawdzania (porów, punkt 16.).

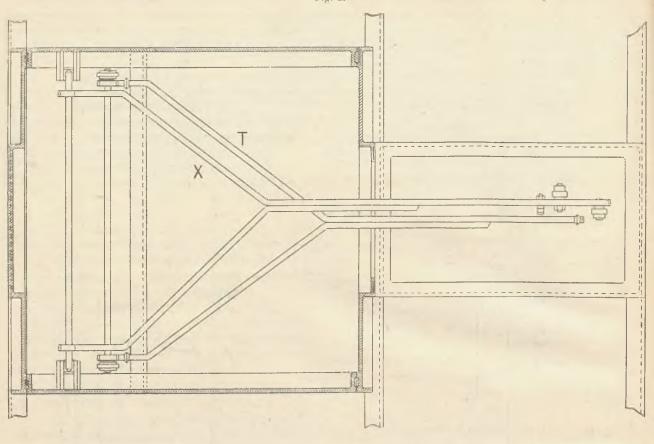
Za sprawdzania ponowne opłacać należy pełne w rozdziałe III. ustalone należytości.

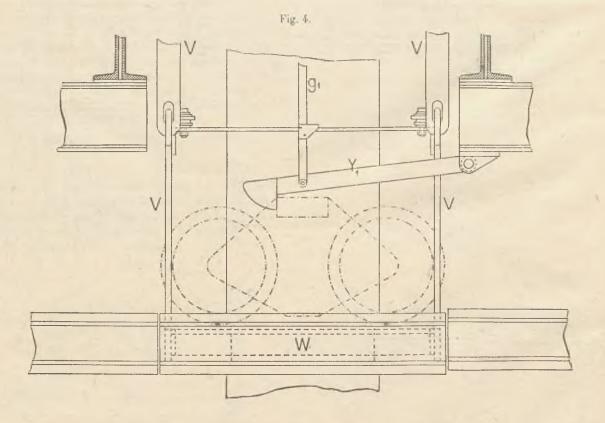
Wiedeń, dnia 28. czerwca 1907.

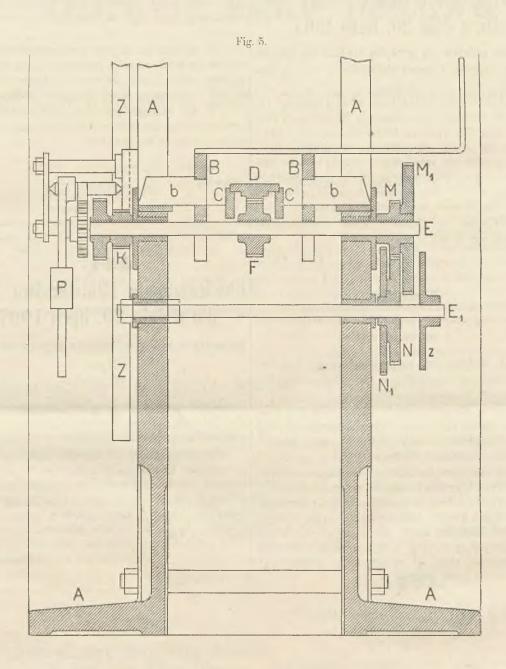
Fig. 1.

170.

Obwieszczenie Ministerstwa handlu z dnia 20. lipca 1907,

którem ogłasza się przepisy tyczące się urzędowego badania i uwierzytelniania t. zw. butyrometrów.

Na zasadzie rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 23. września 1904, Dz. u. p. Nr. 111., podaje się poniżej do publicznej wiadomości przepisy, tyczące się urzędowego badania i uwierzytelniania t. zw. butyrometrów przez c. k. Komisyę główną miar i wag wydane a co do należytości przez Ministerstwo handlu zatwierdzone.

Przepisy te nabierają mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia.

Fort wir

Przepisy,

tyczące się urzędowego badania i uwierzytelniania t. zw. butyrometrów.

- 1. Butyrometry to przyrządy sporządzone ze szkla, opatrzone podziałką a służące do oznaczenia zawartości tłuszczu w mlęku.
- 2. O ile przyrządy te mają być badane urzędowo, muszą być zaopatrzone oznaczeniem firmy jak i objaśnieniem, jakiej objętości przestrzeni odpowiada znaczek częściowy podziałki.
- 3. Urzędowe badanie tych przyrządów odbywa się na trzech kreskach częściowych podziałki. Objętość odpowiadająca rzeczywiście każdej poszczególnej z trzech kresek częściowych różnić się może od tej objętości, która okaże się z oznaczenia kresek częściowych w związku z objaśnieniem o wartości jednej części podziałki na przyrządzie podanem co najwięcej o jeden procent.

- 4. O ile przyrząd wyżej podanym postanowieniom odpowiada, poddaje się go urzędowemu uwierzytelnicniu a po odpowiedniem sprawdzeniu wydaje się dla każdego przyrządu świadectwo sprawdzenia.
- 5. Urzędowe badanie i uwierzytelnianie zastrzega się aż do dalszego zarządzenia e. k. Komisyi głównej miar i wag (Wiedeń II., Prager Reichsstrasse 1, Pocztowy okręg doręczeń XX/2).
- 6. Od każdego przyrządu, bez względu czy uznany zostanie za odpowiedni lub też nie, uiszcza się należytość w kwocie 50 h.

Wiedeń, dnia 28. czerwca 1907.

C. k. główna Komisya miar i wag:
Lang włr.

171.

Obwieszczenie Ministerstwa handlu z dnia 20. lipca 1907,

dotyczące urzędowego badania przyrządów mierniczych.

Upoważnia się c. k. główną Komisyę miar i wag do badania przyrządów mierniczych wszelkiego rodzaju, o ile na to w danym razie uposażenie tego zakładu pozwala.

W przypadkach, w których uzna się za dopuszczalne, wydawać się będzie na te czynności badania odpowiednie świadectwa sprawdzenia.

Należytości opłacać się mające oznaczy w każdym poszczególnym przypadku c. k. główna Komisya miar i wag.

Fort wir.